

DŮLEŽITÝ JE ZÁVER
Nedělné přihovory z Vatikánského rádia

II

Milan Bubák SVD

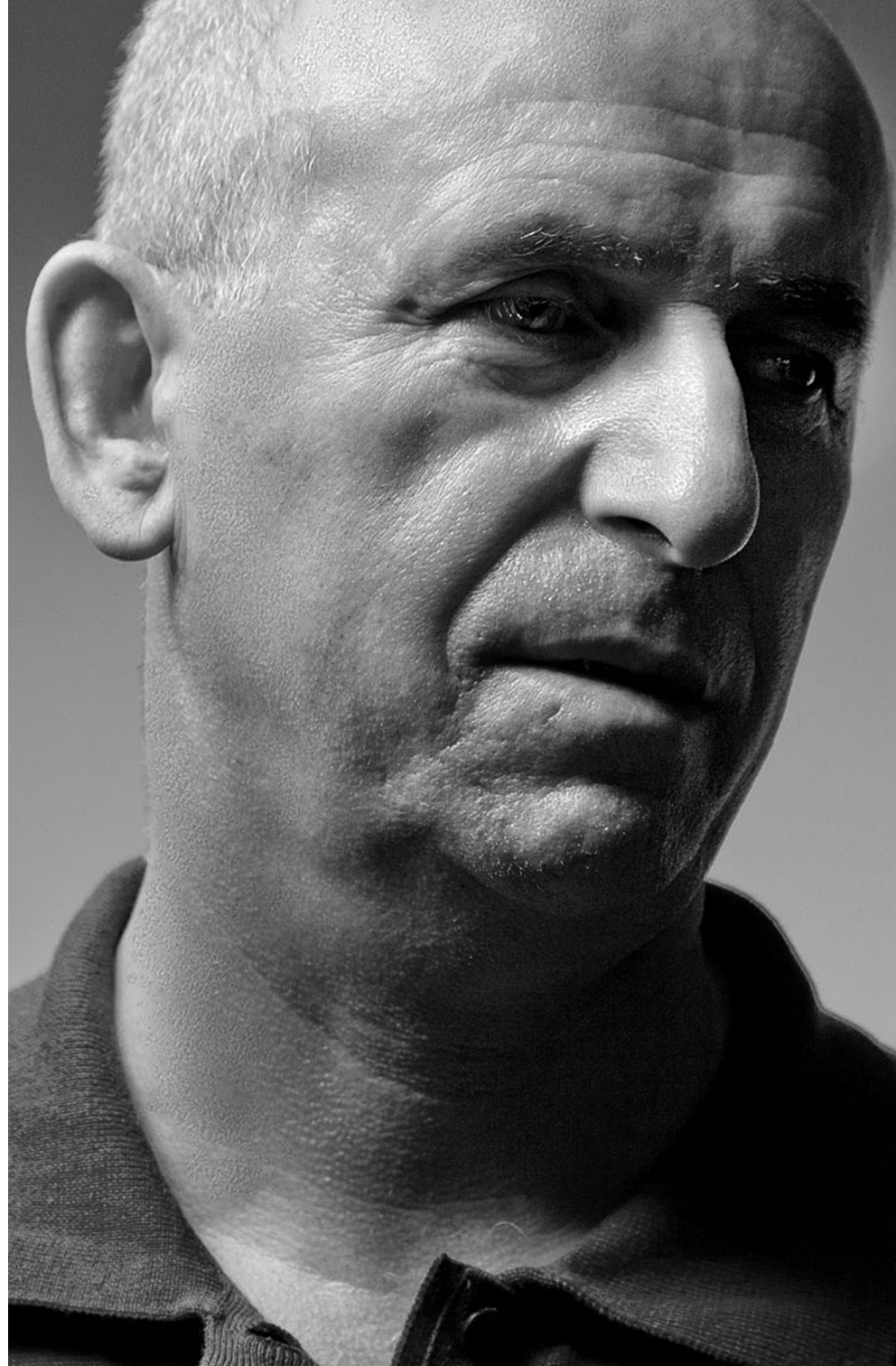
Rok B

Nitra
2020

OBSAH

Úvod.....	10
Spytovanie svedomia / 1. nedela adventná.....	15
Ján hlásal krst pokánia / 2. nedela adventná.....	18
Radosť evanjelia / 3. nedela adventná.....	22
Všetci sme navzájom poprepájaní / 4. nedela adventná.....	26
Sila vzťahu v rodine / Nedela Svätej Rodiny.....	30
Kto boli títo muži? / Zjavenie Pána.....	33
Varujte sa smilstva / 2. nedela cez rok.....	39
Sme nedokončení / 3. nedela cez rok.....	43
Zápas o moc / 4. nedela cez rok.....	46
Čo Petrovu svokru trápilo naozaj? / 5. nedela cez rok.....	50
Mesiášske tajomstvo / 6. nedela cez rok.....	54
Poznaj sám seba / 1. nedela pôstna.....	57
Potrebujeme náboženský zážitok? / 2. nedela pôstna.....	60
Vernosť svojmu základnému príbehu / 3. nedela pôstna.....	66
Buď reaktorom / 4. nedela pôstna.....	72
Odovzdávať iba dielo, ktoré je dokončené / 5. nedela pôstna.....	75
Markove pašie / Kvetná nedela.....	78
Sviatosť zmierenia / 2. veľkonočná nedela.....	82
Viera / 3. nedela veľkonočná.....	86
Si pastier alebo nádenník; alebo čosi ešte horšie? / 4. nedela veľkonočná.....	89
Človek, ktorý prináša ovocie / 5. nedela veľkonočná.....	93
Láska ako vlastnosť / 6. nedela veľkonočná.....	97
Judáš / 7. nedela veľkonočná.....	100
Kto je Duch Svätý? / Slávnosť zoslania Ducha Svätého — TURÍCE.....	103
Ide o vzťahy / Najsvätejšej Trojice.....	107
Sobota alebo človek? / 9. nedela cez rok.....	112

Je taká priepasť, kde by nedosiahla kňazská moc? / 10. nedela cez rok.....	116
Rast nezastavíš / 11. nedela cez rok.....	120
Aby jeden mohol rásť, druhý sa musel umenšovať / 12. nedela cez rok, Narodenie sv. Jána Krstiteľa	124
Markove interpolácie / 13. nedela cez rok.....	127
Tým, že odmietli jeho, odmietli seba / 14. nedela cez rok.....	131
Ak ťa Boh volá, potom ťa podrží / 15. nedela cez rok.....	134
Ovce bez pastiera / 16. nedela cez rok	140
Schopnosť deliť sa / 17. nedela cez rok	143
Cesta za slobodou / 18. nedela cez rok.....	146
Eliášova kríza / 19. nedela cez rok.....	150
Duchovná obživa / 20. nedela cez rok	154
Prečo si zostal? / 21. nedela cez rok.....	157
Ľudské obyčaje / 22. nedela cez rok.....	161
Služba uzdravovania / 23. nedela cez rok	164
Kríže v našom živote / 24. nedela cez rok.....	168
O čom sa zhovárame po ceste? / 25. nedela cez rok	171
Žiarlivosť / 26. nedela cez rok.....	175
Byť ako dieťa / 27. nedela cez rok.....	178
Ako sa nezaseknúť? / 28. nedela cez rok	184
Zložitá cesta k pochopeniu Ježiša Krista / 29. nedela cez rok.....	188
Dávaj si pozor na Jóbových priateľov, nepočúvaj ich! / 30. nedela cez rok.....	191
Jedna láska bez druhej nefunguje / 31. nedela cez rok.....	195
Rozpoznať dar / 32. nedela cez rok.....	199
Dôležitý je záver / 33. nedela cez rok.....	204
Kompromisy / Nedela Krista Kráľa.....	207
Index biblických čítaní.....	214

ÚVOD

Vo voľnom čase rád fotím, nie profesionálne, iba pre seba. Požívam k tomu mobil, takže nie je treba nosiť so sebou veľký a ťažký batoh. Tým, že musím fotky pretriediť a niektoré z nich dávam na sociálne siete, sú pre mňa fotky istou formou denníku, krátkej reflexie nad tým, čo sa udialo.

Knihy pátra Milana Bubáka SVD dávajú šancu nahliadnuť do jeho vlastného „denníka“. Vďaka dvom trilógiám jeho kázní máme my čitatelia a poslucháči celkom obsažnú bibliotéku a audiotéku myšlienok pátra Milana. Len pre pripomenutie – prvú trilógiu kázní pátra Milana sme vydali v r. 2015. Obsahovali kázne, ktoré slovenský verbista predniesol vo Vatikánskom rádiu v rokoch 2011-2014. Keďže texty boli pripravené, vydavateľstvo Spoločnosti Božieho Slova vydalo všetky tri knihy naraz.

Kázne pátra Bubáka, ktoré sú obsahom tejto knihy, zazneli na vlnách Vatikánskeho rádia v rokoch 2015-2018. Túto sériu kázní vydávame postupne rok po roku. Kniha *Dôležitý je záver* je poslednou z trojice kníh, ktoré vyšli v druhej sérii Nedelňých príhovorov z Vatikánskeho rádia.

Za významné považujem to, že vďaka publikáciám kázní pátra Milana môžeme vnímať dva rôzne pohľady a dve rôzne obdobia ich autora – rímske a slovenské. Žijeme dobu veľkých zmien a sme radi, že práve v tejto dobe máme mimoriadneho sprievodcu, ktorý sa do tejto role nepasuje, ale mnohých aj tak svojimi myšlienkami vedie na duchovnej ceste. Trebárs ide o časť našej cesty, to však nič nemení na význame vzorov a povzbudení tých, ktorí pred nami kráčajú „nevyšliapanou cestou“. Páter Milan medzi takýchto sprievodcov rozhodne patrí.

Som rád, že som mohol svojím podielom editorskej práce prispieť k vydaniu kázní pátra Milana Bubáka. Ďakujem mu týmto za jeho dôveru. Chcem poďakovať Jurajovi Vontorčíkovi, ktorý každú jednu knihu graficky pripravil. V neposlednom

rade patrí vďaka jazykovej korektorky Helenke Pallovej, dnes už Mestickej, ktorá vždy ochotne pracovala na príprave textov do tlače.

Ako titul pre túto knihu sme vybrali slová *Dôležitý je záver*. Každý záver je zároveň začiatkom. Prajem všetkým čitateľom, aby inšpirovaní čítaním týchto myšlienok, nachádzali motíváciu pre dobré nové začiatky, a aby mohli byť raz spokojní aj s finálnym hodnotením svojho života.

Ján Halama SVD

keby si bol schopný prepísať si svoj vnútorný program, keď sa mu zmenia okolnosti či prostredie jeho života. Môže to ísť až tak ďaleko, že sa dokáže prispôbiť na takmer každú situáciu. Pre zdravo vyvinutého človeka by nemala byť situácia, z ktorej by nedokázal vnútorne vyťažiť a prospievať.

Frankl však nie je v skutočnosti vynálezcom metódy logoterapie, teda hľadania zmyslu. On snáď iba vedecky a inými slovami sformuloval to, čo už kedysi dávno pred ním kázal Ján Krstiteľ, praktizoval Ježiš Kristus a po ňom, podľa jeho vzoru a s jeho pomocou aj ostatné veľké osobnosti evanjelia.

A čo my, brat, sestra? Kde by sme my potrebovali metanoiu? V pokání od hriechu alebo v zmene pohľadu na vec, ktorú nám bráni žiť život v plnosti?

RADOŠŤ EVANJELIA

Iz 61,1-2a.10-11; 1 Sol 5,16-24

3. NEDEĽA ADVENTNÁ

Možno ste počuli o vodičovi mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, ktorý každý rok v deň svojich narodenín vo svojej električke poriada oslavu. Svoju električku č. 4 si už skoro ráno vyzdobí, dá napiecť pagáčikov a dievčatá v krojoch, ktoré si na túto akciu pozve, počas celého dňa cestujúcich ponúkajú a zabávajú. Tento rok, kedy túto tradíciu robil už po ôsmykrát, ho na jednej zastávke čakalo malé prekvapenie. Oslávencovi prišla zablahoželať asi dvadsiatka spevákov z dvoch základných škôl. Učiteľ, ktorý toto prekvapenie pre vodiča Pavla so žiakmi zorganizoval, povedal: „Je to pán, ktorý má svoju prácu rád a svoje narodeniny oslavuje spolu s celou Bratislavou a cez médiá aj s celým Slovenskom.“

Zdá sa nám to ako veľmi dobrá lekcia aj pre tieto deti a chceme byť súčasťou tej jeho radosti.“ Keď sa vodiča pýtali, prečo to robí, povedal, že táto myšlienka mu napadla kedysi dávno, keď videl, ako ľudia, hlavne ráno, cestujú zachmúrení, bez nálady a mnohorož aj ufrflaní. Chcel ich teda na začiatku dňa dobre naladiť. A zdá sa, že sa mu to aj podarilo. Väčšina cestujúcich vystupovala z električky v dobrej nálade a s úsmevom. Určite sa zhodneme, že myšlienka obveselovať a rozveselovať ľudí je naozaj dobrý nápad.

Radosť je témou aj dnešnej nedele. Nie je to však náhoda; tretia adventná neďeľa sa tradične nazýva neďeľou radosti. Svoje meno dostala nielen od antifóny, ktorá otvára jej liturgiu, ale aj od jej čítaní. „Radujte sa neprestajne v Pánovi! Opakujem: Radujte sa!“; hovorí antifóna. A v čítaniach počujeme: „Radosťou jasám v Pánovi, duša mi plesá v mojom Bohu...“ a tiež „Ustavične sa radujte...!“

Priznajme sa však úprimne, že pre mnohých z nás, ktorí v túto neďeľu na sv. omši budeme, budú všetky tieto slová znieť možno akosi čudne. Vo väčšine našich kostolov to bude v dnešnú neďeľu vyzeráť tak, ako to vyzerá v električkách alebo autobusoch mestskej dopravy vždy ráno. Budeme síce počúvať slová a povzbudení o radosti a možno budeme o radosti aj spievať, no naše tváre a možno aj naše správanie bude vyzeráť úplne inak.

Istá pani rozpráva o tom, čo raz zažila v jednom kostole. Hovorí, že na omši bola prítomná aj jedna mamička s malým dieťaťom. Dieťa sa naširoko usmievalo na všetky strany. Ľuďom to bolo ale veľmi nepríjemné a pociťovali rozpaky, pretože nevedeli, ako majú na tieto úsmevy dieťaťa v kostole reagovať. Keď to zazrela jeho matka, rázne ho upozornila: „Prestaň sa vycierať! Si predsa v kostole!“ Tento príbeh ilustruje presvedčenie mnohých kresťanov, že Cirkev a kostol sú vážne veci a že sa tam teda nemáme čo usmievať. A naozaj, koľko je takých, ktorí smiech a radosť v kostole považujú za nepatričné.

A vlastne nielen v kostole; pre mnohých tento postoj vyplýva z presvedčenia, že tento náš svet je len slzavým údolím a že kresťan ho teda má prejsť čo najrýchlejšie a čo najtrúchlivejšie.

Lenže, aký to je veľký omyl! Ten omyl je až tak veľký, že byť kresťanom a byť smutným, neveselým a bez nálady, to je vlastne protirečenie. Sme totiž poslucháčmi a stúpcami radostnej zvesti. To, čo v dnešnom prvom čítaní ohlasoval Izaiáš, sa splnilo v Ježišovi Kristovi, ktorého nám predstavuje v evanjeliu sv. Ján Krstiteľ. Slová Izaiášove sú presne tie isté slová, ktorými sa neskôr predstavil Ježiš na začiatku svojho verejného účinkovania u evanjelistu Lukáša. „Duch Pána, Boha, je nado mnou, pretože ma Pán pomazal: poslal ma hlásať radostnú zvesť chudobným, uzdraviť skrúšených srdcom, oznámiť zajatým slobodu, väzneným prepustenie, ohlásiť rok milosti Pána.“ Podstatou našej viery je teda radostná zvesť. Otázka potom znie: ako je možné, že túto radosť tak málo prežívame, ba často dokonca to, čo prežívame, je presný opak.

Dôvodov môže byť niekoľko. Prvým je ten, ktorý uvádza vo svojej nedávnej exhortácii *Radost evanjelia* pápež František. Je ním konzumizmus a skúpe sebecko. Hovorí: „Veľkým nebezpečenstvom v dnešnom svete, poznačenom rôznorodou a vtieravou ponukou konzumizmu, je sebecký smútok, ktorý vyviera z pohodlného a skúpeho srdca, z horúčkovitého vyhľadávania povrchných radostí, z izolovaného svedomia. Keď sa vnútorný život uzavrie do vlastných záujmov, nezostane v ňom miesto pre druhých, chudobní tam už nemajú priestor, Boží hlas nepočuť, ustane sladká radosť z jeho lásky, vyhasne zápal pre konanie dobra. Aj veriacim tu hrozí vážne a trvalé riziko. Mnohí mu prepadnú a premenia sa na hnevľivých, nespokojných ľudí bez života. Toto nie je cesta plného a hodnotného života; toto nie je Božia vôľa pre nás; toto nie je život v Duchu, ktorý vyviera zo srdca vzkrieseného Krista. Pozývam každého kresťana, nech už sa nachádza na akomkoľvek mieste a v akejkoľvek

situácii, na nové osobné stretnutie s Ježišom Kristom alebo aspoň k ochote nechať sa stretnúť; na každodenné, neprestajné hľadanie Krista. Niet dôvodu na to, aby si niekto myslel, že takéto stretnutie nie je preňho, pretože „nikto nie je vylúčený z radosti, ktorú daruje Pán.“ (čl. 2, 3) Z týchto slov Sv. Otca, ako vidíme, vyplýva, že problémom nášho smútku a nervozity sú naše bezbrehé potreby a vnútorná vyprázdnenosť.

Druhým dôvodom, prečo nie sme ľuďmi radosti, sú naše pošpinené duše. Každý z nás máme v sebe hriechy a pády, s ktorými sme sa nikdy nevyrovnali. Sme zaseknutí v rôznych závislostiach, popletených vzťahoch, klamstvách, podvodoch, nepoctivostiach a pretvárkach. Čas plynie a my sa do tohto všetkého stále viac ponárame. Naše hriechy nám prerástli cez hlavu. Postoj chronického negativizmu, pesimizmu alebo zlej nálady otravuje nás i naše okolie. Ak by sme si svoje duše a srdcia očistili od hriechov, naše tváre by ožili a konečne by sa rozsvietili.

Samozrejme nie každý, kto vyzerá navonok smutný, je naozaj aj smutný a nie každý, kto vtipkuje, je v skutočnosti človekom hlbokkej radosti. Máme veľa komikov a vtipkárov, ktorí sú v skutočnosti nemožnými ľuďmi. Ich výhodou je len to, že to vedia hrať. No každý herec sa raz odhalí.

Na druhej strane máme ľudí, ktorí sú síce navonok zadumaní alebo robia dojem smútku, no v skutočnosti sú to ľudia hlbokého pokoja a nefalšovanej radosti, pretože sa vedia tešiť z maličkostí a ich správanie je obetavé, ústretové, nikdy nie jedovaté.

Dnešná nedeľa nás veriacich kresťanov vyzýva, aby sme sa, každý jeden z nás podrobili testu, či naša viera a náš život sú zdravé. Zdravé sú, ak je v nich radosť. Ak nám radosť chýba, mali by sme hľadať príčinu a svoj stav riešiť. Tento proces môže byť pre niektorých z nás náročný, no jeho výsledok bude určite stať za to. Radosť Pánova nech jej našou silou!

Pravej radosti je schopný iba človek, ktorého duša je čistá a ktorého cesta má jasný cieľ smerujúci poza horizont do večnosti. Emerson vo svojich „Pokusoch“ rozpráva, ako cestoval v preplnenom autobuse rozmrzený a ospanlivý ako ostatní spolucestujúci. Bol júlový deň, ťažký, zaprášený vzduch. Na jednej zastávke nastúpila do voza mladá plavovlasá žena s trojročným zlatovlasým, modrookým dievčatkom žiarivého úsmevu. Sotva si našli v kútiku malé miestečko, nálada v autobuse sa zrazu zmenila. Z dieťaťa, ktoré veselo hľadalo z obloka a nad všetkými možnými objavmi jasalo, a z matky, ktorá ho v priateľskej trpezlivosti miernila a poučovala, sálala osviežujúca radosť zo života a veselosť. Všetci sa im prizerali, sedeli už pozorne a vzpriamene a usmievali sa. Keď vystupovali, hovorí Emerson, v tichosti sa im poďakoval za dobro, ktoré mu poskytli svojou prítomnosťou. Čisté dieťa, a každé dieťa je čisté, vždy rozdáva radosť, a to preto, lebo je čisté.

VŠETCI SME NAVZÁJOM POPREPÁJANÍ

Lk 1, 26-38

4. NEDEĽA ADVENTNÁ

Hovorí sa, že „Človek mieni, Pán Boh mení.“ Toto príslovie vyjadruje dve veci. Prvou je, že človek si často porobí svoje plány, mnohé z nich dosť ambiciózne a zrazu do nich príde niečo, s čím nepočítal a čo nakoniec jeho plány úplne zmarí. Človek môže napríklad vážne ochoriť, alebo zažiť nejakú inú stratu a mnohé jeho plány idú hore komínom. Koľko príbehov tohto typu sme si už vypočuli? Pre väčšinu ľudí, ktorí niečo takéto zažili, má príslovie „Človek mieni, Pán Boh mení“ príchut

trpkosti, bolesti a sklamania. Ako keby chceli povedať, že oni chceli jedno, ale Boh (alebo okolnosti) im ich plány skrížili. V takomto prípade sa človek svojich plánov nevzdáva dobrovoľne.

No príslovie „Človek mieni, Pán Boh mení“ môže byť chápané aj inak. Sú ľudia, ktorí si porobia množstvo plánov, hlavne keď sú mladí, no v nejakom momente sa ocitnú na križovatke, kde sa pred nich postaví výzva: „Čo keby si sa svojho plánu vzdal a vydal sa cestou inou?“ V tomto prípade sa nejedná o zmenu našich plánov proti našej vôli, ako sme si to popísali v prvom prípade, ale o zmenu našich plánov na základe nášho súhlasu, teda dobrovoľne. Ako by sme v takomto prípade reagovali?

Všetko by asi záviselo od toho, za čo by sme ten svoj pôvodný plán menili. Ak by ponuka bola ambicióznejšia, ako by bol náš pôvodný plán, väčšina ľudí by takúto ponuku určite brala všetkými desiatimi. No čo v prípade, keby ten nový plán bol iba o dobrom pociť? Napríklad tak, že sme sa obetovali pre človeka, ktorého si vážime, alebo pre dobro nejakého spoločenstva, či pre vernosť nejakému silnému ideálu. Tu by asi už veľa ľudí váhalo. Aj keď nie je nič zlé na tom, keď dobré veci meníme za lepšie, alebo keď sa menej výnosných plánov vzdávame za tie, ktoré nám toho prinesú viac, predsa skutočne obdivuhodnými jedincami sú iba tí, ktorí patria do tej druhej skupiny, teda tí, ktorí sa vedia dobrovoľne, aj keď určite nie bez bolesti, vzdávať svojich vlastných plánov v prospech iných, alebo pre dobro spoločenstva či ideálu. Alebo, že by nie!?

No veru bojím sa, že asi ani nie. Žiaľ, v tejto našej dobe, v ktorej je toľko vecí postavených na hlavu, sa mení aj definícia toho, kto je hrdina a kto babrák, alebo koho treba obdivovať a koho označiť za stratený prípad. V minulosti sme deťom čítali rozprávky o hrdinoch, ktorí sa dokázali obetovať za veľkú vec a takto sme svoje deti vychovávali k obetavosti. Dnes máme iné témy. Moderné rozprávky nám predstavujú úspešných jedincov, ktorí si išli pevne za svojím. Pred ničím neustúpili, ničoho sa